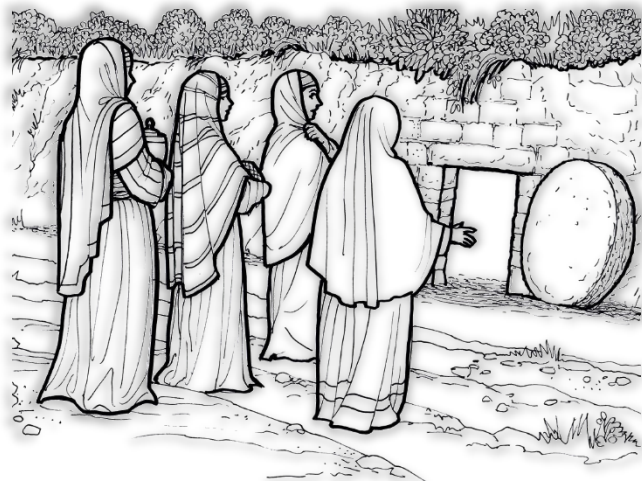

Ženské a mužské Velikonoce (archetyp velikonočního mariánství a petrovství)

3. Velikonoční neděle, HK 1. 5. 2022, tv

Když skončila sobota, Marie Magdaléna, Marie Jakubova a Salome nakoupily vonné masti, aby mohly jít a pomazat Ježíše. Za svítání prvního dne v týdnu, jakmile vyšlo slunce, šly k hrobu. Říkaly si: „Kdo nám odvalí kámen od vchodu?“ Když ale vzhledly, spatřily, že kámen je odvalen (přestože byl velmi veliký). (Mk 16)

Potom se Ježíš znovu ukázal učedníkům u Tiberiánského jezera. Stalo se to takto: Šimon Petr, Tomáš zvaný Dvojče, Natanael z Kány Galilejské, synové Zebedeovi a další dva jeho učedníci byli spolu. „Jdu na ryby,“ řekl jim Šimon Petr. „Půjdeme s tebou,“ odpověděli. A tak šli a nastoupili na loď. Té noci ale nic nechytli. Za svítání stál na břehu Ježíš (učedníci ale nevěděli, že je to on). „Nemáte něco k jídlu, hoši?“ zavolal na ně. „Nemáme,“ odpověděli. „Hodte síť napravo od lodi a něco najdete,“ řekl jim. Hodili tedy síť a už ji ani nemohli utáhnout, kolik v ní bylo ryb.

Když vystoupili na břeh, uviděli rozdělaný oheň a na něm rybu a chléb. Ježíš jim řekl: „Přineste trochu ryb, které jste teď nalovili.“ Šimon Petr tedy šel a vytáhl na břeh plnou síť – 153 velkých ryb! A přestože jich bylo tolik, síť se neroztrhla. „Pojďte sníst,“ řekl jim Ježíš. Nikdo z učedníků se ho neodvážil zeptat: „Kdo jsi?“ protože věděli, že je to Pán. Ježíš přistoupil, vzal chléb a podával jim ho a podobně i rybu. (J 21)

„Pojďte sníst.“ Slyší Ježíšovi rybáři jako poslední pozvánku k společnému jídlu. Poslední večere je věcně nesprávný pojem, protože učedníci s Ježíšem zažili poslední snídani. Snídani pro chlapy. Ráno první Velikonoční neděle je zprvu pouze ženská záležitost. Ale ráno posledního setkání s živým Mistrem je zas chlapská záležitost.

První setkání se Vzkříšeným mají v našich křesťanských dějinách tři ženy. Ženy, které po velkém pašijovém dramatu zůstávají na svůj život samy – a nejen na svůj, některé z nich i na život svých malých dětí. Musejí se postarat. Brzy ráno vstávají a vyráží na hřbitov udělat, co je třeba udělat, aby i smrt byla snesitelnější, aby se úcta k milované osobě nevytratila. Opět to jsou ženy, které daleko častěji než muži starají o lidskost v čase nemoci a umírání. Jejich úkoly jsou obrovské jak veliký kámen, který stál u vchodu do Ježíšova hrobu.

Jsou pro nás (i muže!) ve víře předobrazem lidí, kteří neví a ani nemohou vědět, jak si s velkými balvany v životě poradí. Neví, co přesně kdy udělají, neznají dopředu každý krok, který bude třeba provést. Protože by to byla čirá iluze tzv. přesně vědět, co budu dělat. Život se točí se jak buben v pračce, to ony vědí. Proto je jejich nepřipravenost znakem života a důvěry k životu – nikoliv znakem nějaké nedostatečnosti.

Jak jsou směšní lidé, kteří se chtějí na všechno dopředu nachystat. To můžete udělat před testem z matematiky. Ale ne před tím, co vám do života pošle Bůh. Ani ne před tím, co vám do života pošlou druzí lidé. Někteří bývají tak vynalézaví, že by se od nich Pán Bůh mohl učit, jak intenzivně zamíchat lidským osudem. Můžete si najít svůj systém, můžete si poskládat v hlavě svoje názory. Jenže Bůh nás vždycky nechává překvapit se tam, kde to vůbec nečekáme. Tomu můžeme říkat Vzkříšení: Překvapení nového života tam, kde jsme se vůbec nepřipravovali, tam, kde bychom vyhlíželi méně než nic.

Nepřipravíte se na válku. Nepřipravíte se ani na život, který má pro vás nachystaný Bůh. Jediné, co musíte udělat, je v rozhodující chvíli vyrazit. Brzo ráno vstát, jako dvě Marie a Salome v evangeliu, a vydat se k velkému balvanu, s tím, že nám bude nějak pomozeno – s tím, že se ukáže. Vyrazit. – To je ženský – mohli bychom říct dokonce: mariánský – vklad do života víry, jak nám ho ukazuje Bible. To je velikonoční mariánství hodné následování: Nezhroutit se v nastalé samotě, nýbrž dát se na cestu v šeru brzkého rána vstříc velkému kameni u hrobu našich nadějí. Ještě není vše vidět, není nic jasného, není nic rozhodnuto – ale ony se postaví na nohy a vkročí do života, byť cesta vede zpočátku přes hřbitov.

Evangelijní příběh o snídani Ježíše s muži je jakýmsi protipólem toho mariánského velikonočního rána. Není opakem. Není nutno stavět jednání mužů a žen ve velikonočním dramatu proti sobě. Stačí jen vzít vážně, že v něčem jsou aktivní ženy a někde jinde zas muži.

Ani muži v evangeliu nezůstávají napořád za zavřenými dveřmi. Taky po několika dnech jdou v životě dál a dramatické události Velikonoc nechávají za sebou. Kam se vydávají? Co dělají jinak než blahoslavené Marie, Magdalény mezi námi? „Jdu na ryby,“ řekne Petr. Což při obeznámenosti s tím, v čem spočívalo živobytí Petrovo i dalších učedníků, není informace o tom, že by Petr vzal pruty a šel relaxovat k řece. Je to prostě práce. „Jdu do práce,“ a ostatní muži odpověděli: „My jdeme s tebou.“ A nastoupili na loď.

Troufnu si říct: není mezi vámi jediný člověk, kterého by udivilo, že Petr, Jan, Jakub a další hoši odcházejí do práce. Kam utíkají muži nejčastěji? A odkud se nejčastěji vždycky přece jen vrací? „Jdu dělat.“ „Počkej, já jdu s tebou. Řekni, kdy, kde, a my ti přijdeme pomoci.“

Teď by se hodilo spravedlivě proporčně stejně dlouho obhajovat jednání mužů, jako jsem vychvaloval jednání žen. Co jiného reprezentuje návrat k normálnímu životu než cesta do práce? Pondělí ráno – jasný opak všech nedělí. Práce jako naprosto nevelikonoční, nemystická, nevzkříšená podoba života. Zvuk budíku v pondělí ráno je extraktem obyčejného života. Vaše melodie nastavená v mobilu, která vás budí, je hlas zvonů všedního života – zvonění mobilů, to jsou varhany reálné existence.

Patřilo by se začít básnit o tom, jak je krásné, když člověk dělá cosi, co ho vnitřně naplňuje, a ještě k tomu vydělává peníze, nejlépe pěkné peníze. Avšak držme se v tuto chvíli Bible: „Té noci nic nechytli.“ Toho dne byla jejich práce na nic. Ten den přišel z práce jako vyždímaný hadr. Nedařilo se. Dnes. Nebo včera. Nebo celý měsíc. Nebo tenhle rok byl rok blbec. Skoro nic jsme nechytli.

My Češi jsme na tyhle pocity z práce, myslím, extra odborníci. Díky normalizaci. Díky náladě ve společnosti v krásných i ponurých desetiletích druhé půlky československého 20. století. Naprostá většina z vás v této době aktivně žila. V jakési specificky české atmosféře chataření, chalupaření či aspoň zahrádkaření v koloniích na okrajích měst. Jen ten šedivě nezajímavý čas od pondělka do pátku přežít! Pak hned v pátek po práci, po škole vyrazit na chatu či chalupu. Tam teprve můžeme žít svobodně, můžeme si vzít trenky a tílko a zkrášlovat svoji chatu nebo se rýpat v záhoně. A hlavně si můžeme říkat, co chceme! Většina břehů řek v naší zemi je oseta osadami, oázami lidské svobody, panoptiky českých mikrosvětů. V osadách kolem Orlice za Hradcem najdete vyvěšeny tabulky se známým textem, jakýmsi prvním příkázáním víkendu: „Na osadě zapomeň, co jsi v civilu, tady jsme všichni přátelé a kamarádi.“ To je svého druhu náboženské vyznání. To je český ateistický kostel. Nejen porevoluční Futurum, Aupark či zimní stadion jsou našimi hradeckými kostely. Ale daleko dále již tyto osady kolem řek a též chalupářské enklávy v horách.

Ježíš zve svoje přátele, kteří mají zřejmě radost z práce zrovna nadlouho vypnutou. Zve je na snídani. A nedělá to stylem: Pojdte ke mně, já pro vás mám vše připraveno. Nemyslete už na tu hnusnou práci, která vás nedokáže naplnit. Pojdte za mnou do krásného světa, na ostrůvek přátelství, ostrůvek Božího království uprostřed oceánu nutností uživit se.

Nejdřív se jich zeptá: „Máte něco k jídlu, pánové?“ Samozřejmě to ví a poznal by to na nich úplně každý, že v tu chvíli přicházejí s prázdnou. Přesto se jich ptá. Abychom mohli říct jasně, nahlas, bez nějakých obhajob a řečí navíc: „Nemáme.“ Vždycky se najdou tací, kteří umějí dlouze zdůvodňovat, proč se stalo, co se stalo, popř. kdo jakou měrou může za náš neúspěch. Petr při setkání se svým Mistrem řekne stručně: „Nemáme.“

Vyzdvihoval-li jsem dnes velikonoční mariánství spočívající v ženské odhodlanosti se v životním šeru zvednout a vykročit. Musíme v rámci poměrné spravedlnosti obdivovat i toto velikonoční petrovství: řekne, jak to je. „Nemáme, Bože.“ Nemáme ti, co nabídnout. Možná jsme ještě minulý měsíc měli, v čem se ukázat. Možná příští měsíc již budeme zas na koni. Tohle není potřeba Bohu vysvětlovat. Petr řekne: Nemáme. Před nedávnem, při večeři, řekl: „Život za tebe položím.“ Pak skutečně chvíli šerموval mečem. Ale ještě týž den řekl taky: „Nejsem jeho učedník. Neznám ho.“ Dnes po tom, co viděl svého Mistra umírat, řekne: „Nemám už nic.“

Tak hodte síť na druhou stranu lodi. Tak to ještě jednou zkus. A pak se přijďte nasnídat. Nedostanou jen symbolický kousek chleba a doušek vína. Je tu kus chleba a pořádná ryba na ohni. Pro každého minimálně jedna a dá se upéct i na přidání. Vždyť jich na jeho slovo nalovili 153.

Zkuste to znovu, slyší muži. A zas jdou do práce. Opět nahodí a děj se vůle Boží. Pak spolu snídají. Setkávají se s Bohem, který jim připravil snídani na ohni.

Třeba nic nemáme. Ale jsme zváni. Přinejmenším na kafe a sušenky. Na něco aspoň trošku skutečného, u čeho se můžeme po vší námaze života setkat. Bez ohledu na to, čím jsme v civilu. Abych to řekl po osadnicku, hezky počesku: Tady neřeš, kdo jsi byl v práci. Tady jsi u Krista, přijď na kafe.